

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal.

Elv. Károly Ferdinánd
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közzétg. Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Hét évre 840 Lej
Fél évre 420 Lej
Negyed évre 210 Lej
Elavonta 70 Lej

Próbátételek kifizetése száraz
Majd jelenik naponta raggo

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Belsőregeiben 50 baniva
több.

Járjunk színházba...!

Barabás Béla dr. a színház támogatójára hívja fel Arad magyarságát.

(Saját tudósítónktól.) A szintársulat befejezte a timisoarai színiszont és csütörtöktől az aradi színházban fog játszani. Ezzel kapcsolatban a közönség körében felmerült a terv, hogy újból életre kellene hívni a Színházpártoló Egyesületet, melynek az volna a feladata, hogy erkölcsileg és anyagilag is a leghatásosabban támogassa a színház ügyét és azt előbbre vigye.

Ez ügyben felkereste munkatársunk dr. Barabás Bélát, a magyar kulturélet egyik legkimagaslóbb egyéniségét. Barabás Béla dr. a következőket mondotta:

— En a mozgalomról eddig semmit sem tudtam, de a magam részéről már régen kíváncsnak és szükségeseznek tartottam. Sajnos, nem akad megfelelő alkalmas ember, aki élére állna ennek a kulturmozgalomnak. A Színházpártoló Egyesületnek életrehívása feltétlenül szükséges, halasztást nem tűrő ügy. A legalkalmasabb volna, ha addig is, míg az egyesület megalakul, két, a társadalomban jó névvel bíró magyar ur, vagy még inkább urinó venné a kezébe a színészet ügyét. Ezek házról-házra járnának és a színház részére bérleteket gyűjtenének, mert — bis dat, qui cito dat. A magyar kulturát, a magyar színészetet pártolni mindenkinek kötelessége és nem ülésezni, meg határozatokat hozni kell, hanem adni.

— Ha felszólítanak erre alkalmas formában, magam állok a mozgalom élére. Nemrégén ugyanis akartam e tárgyban felhívást intézni a közönséghez, csak azt nem akartam, hogy meg nem értő emberek feltolakodásnak minősítsék a kultúra, a magyar színészek iránti szeretetemet. Magyar embernek magyar kulturális ügynél nem szabad kifogásokat hangoztatni, hanem gondolkodás nélkül adni kell. A kulturánkat megtartani jogunk és kötelességünk. A színházba járni kell!

— A közönség áldozatkészségével szemben azonban a színészeinktől is művészi teljesítményt, erejük és tudásuk legjavát várjuk el. Jó előadások, jó darabok kellene, a közönség kulturigényeinek megfelelőek. Így aztán könnyen rácsafolunk azokra, akik káknán csomót keresnek. Adni kell gyorsan, mert a gyűlésezzel csak — a bajok gyűlnek.

Bucsuzunk, Barabás Béla egész a kijáratig kísér bennünket, még ott is hangoztatja folyton:

— Adni kell, adni kell.

Az új román püspök ünneplése. Liberális támadás az igazságügy-miniszter ellen.

Lakatos Ottó májusi ájtatosságon köszönte meg Arad katolikusainak szeretetét.

A bukott bárónó megrázó memoárja. Összeültközött egy temesvári autó egy aradi kocsiival.

Magyarpárti tiltakozás a szenátusban

Új tárgyalások a nemzeti és parasztpárt között. Stere felszólal a Kamarában.

(Bucuresti, május 5.) A szenátus tegnapi ülésén Paál István magyar szenátor felolvasta a Magyar Párt tiltakozó iratát a csikmegyei választási visszaélésekkel kapcsolatban.

A pénzügyminiszter környezetéből kiszivárgott hírek szerint a kormány és az amerikai Baldwin cég között kitört konfliktus elintézése folyamatban van és az illovi törvényszék által május 11-re kitűzött perielvételi tárgyalás megtartására valószínűleg nem kerül sor, mert a megegyezés addig előreláthatólag létrejön.

Érdekes eseménye a politikai életnek, hogy a parasztpárt végrehajtó bizottsága felhívást bocsájtott ki Erdély népéhez, mely-

nek támogatását kéri a reakció elleni küzdelmében. A parasztpárt nevében tegnap dr. Lupu hosszabb megbeszélést folytatott Maniu Gyulával, aki ígéretet tett arra nézve, hogy a parasztpárt javaslatának megtárgyalása céljából rendkívüli ülésre hívja össze a nemzeti párt vezetőségét.

Az újból felszínre vetett Stere ügy erősen foglalkoztatja a közvéleményt. A Vittorul felháborodás hangján foglalkozik Stere Constantinnak a kamara holnapi ülésén elkövetkező felszólalásával. Érthetetlennek tartja, hogy a románság magasabb érdekeinek ez az ellensége még mindig szóhoz juthat a román törvényhozás házában.

Lemondatták a római magyar követet.

Egy követ, aki nem tudja mekkora az általa képviselt ország területe. — Magyar képviselők gróf Nemes Albert ellen. — Berzeviczy Albert lesz az utód.

(Budapest, május 5.) Egészen különös és furcsa körülmények között bukott meg gróf Nemes Albert, Magyarország római követe, akit anyja révén rokonj szálak fűznek Atzél Péterhez, Arad város egykori neves főispánjához: Gróf Nemes Albert bukása szinte egyedülálló a diplomácia történetében, mivel a követ abszolút járatlansága és fogyatékos politikai ismeretei következtében bukott meg. Kellemetlen incidensei voltak Nemes grófnak az Olaszországban időző interparlamentáris unió magyar csoportjával s ekkor érlelődött meg az a parancsoló, szükségnek, hogy Nemes János grófnak távoznia kell a követi székéből. A nagy feltűnést keltő bukás részletei itt következnek:

A magyar delegáció tagjai Rómába megérkezve, a legnagyobb elsodálkozással konstataáltak azt

a fograkos s az országok mai versenyében példátlanul hatalmas mūdrt, hogy az Magyarország

érdekei Rómában képviselve vannak.

Gróf Nemes Albert, akinek a felesége olasz hercegnő, kétségtelesen jelentékeny összeköttetésekkel rendelkezik az olasz udvarnál és helyét megállhatta addig, amíg Magyarország a teljes külpolitikát elzárkózottságában volt és a követ jelentékenyebb diplomáciai tevékenységet ennél fogva nem fejthetett ki. Ma már azonban, amikor úgy diplomáciai, mint a közgazdasági érintkezés meglehetősen eleven tempóban folyik, a delegáció tagjainak csak sajnálkozással lehetett konstataálniok azt a nagyfokú tájékozatlanságot, amely a római képviselőlet ügyvitelét jellemzi.

Híres esete gróf Nemes Albertnek az, hogy amikor egy ízben az olasz király az iránt érdeklődött nála, hogy mekkora területet veszített Magyarország, Nemes egyszerűséggel azt válaszolta:

— Nem tudom

Valahányszor a delegátusoknak a követtel érintkezniök kellett, minden egyes alkalommal

kinos bizonyossággal kiderült, hogy a követ nem tudja, kikkel áll szemben, azt sem tudja, Magyarországon kik a miniszterek és általában a hazai viszonyokról semmi tájékozottsága nincs. Tájékozatlansága folytán a személyi incidenseknek is egész sorozata merült fel, olyannyira, hogy az általa adott tedra több magyar képviselő el sem ment. További fejleménye volt ezeknek az incidenseknek

Huszár Károlynak az az elhatározása, hogy gróf Nemes Albert tevékenységét odahaza a nemzetgyűlés nyílt ülésén fogja elbírálni és a kormány figyelmébe aján-

A kormánypárti klubhelyiségben már most a dolgok további fejleményét a következőképpen adják elő:

Nemes gróf értesülvén a magyar delegációnak ellene irányuló hangulatáról, egyik bizalmasát elküldte a delegátusokhoz, ahol aztán ez értesült Huszár Károly elhatározásáról. A gróf megbízottja később ismét visszajött és közölte a követnek azt az üzenetet, hogy ő

máris elhatározta lemondását, kéri a delegátusokat, hogy a római incidensekhez otthon további konzekvenciákat ne tűzzenek.

Gróf Nemes Albert lemondását állítólag írásban már el is küldte a kormánynak. A magyar kormánypártban azt szeretnék, ha Nemes utódául Berzeviczy Albertet a Magyar Tudományos Akadémia tagját sikerülne megnyerni, akinek neve az olasz társadalom széles rétegeiben, de különösen tudományos körökben ismert és népszerű.

Diadalmenet lesz Hindenburg utja.

Tizenegyedikén vonul be az új elnök Berlinbe. — Zászlóerdővel fogadják a német főváros.

(Berlin, május 5.) Hindenburg május tizenegyedikén vonul Berlinbe. Utja a pályaudvartól az elnöki palotáig hét kilométer hosszú. Utközben katonaság áll sorfalat és zászlódiszbe öltöző főváros ünnepiesen fogadja Hindenburgot, dacára Hindenburg tiltakozásának. Az új elnök ugyanis ama kívánságának adott kifejezést, hogy bevonulása, illetve eskütétele alkalmából mellőzzenek minden ünnepséget.

Berlinből érkezett szikratávíral szerint Hindenburg a május 12-ik eskütétel, illetve beiktatása alkalmával ünnepélyes deklarációt tesz, hogy a Dawes-tervezet végrehajtását szigorúan szem előtt fogja tartani.

Ünnepelték Temesváron az új püspököket.

Comsa György dr. békét és megértést hoz az aradi egyházmegyébe. — Érdekességek az ifjú püspök tanuló éveiből.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi püspökválasztó zsinat aktái egyelőre lezárultak. Most mindenki csak azt az időt várja, a mikor dr. Comsa György az új püspök bevonul Aradra, hogy elfoglalja új méltóságát. A püspök a vasárnapi napot Temesváron töltötte dr. Oprea János bankigazgatónál, akihez régi barátság fűzte és akit temesvári hivatalos jellegű időzése alatt mindig örömmel keres föl. Aradi hívei megtudták, hogy dr. Comsa György véletlenül Timisoarán (Temesváron) tartózkodik és dr. Miclea Sever aradi ügyvéd a választás után tíz perccel már telefonon közölte is vele az örömhírt. A püspök megilletődve fogadta a hírt és alig tudta megköszönni telefonon keresztül a nagy megtiszteltetést. Szinte percek alatt, egész Temesvár értesült az eseményről, egymásután jöttek a gratulációk és az a vendégszoba, amelyben a fiatal püspök lakott, rövid egy óra alatt virágos erdővé változott. A vendéglátó házigazda feldiszipolta a szobát és a gratulációk is hozták magukkal friss tavaszi virágokat. Este szűkebbkörű bankett volt a tiszteletére, amelyen megjelentek a bányászati zsinati tagok is. Kedélyes diskurálás közben várták meg a Bucurestibe induló vonat idejét, a mellyel dr. Comsa visszautazott a fővárosba. Erdély legfiatalabb püspöke szerényen kitért az ünneplések elől, de nem titkolhatta el örömeit. Barátainak elmondotta, hogy komolyan veszi hivatását és első dolga lesz a választás során felmerült ellentéteket a lehető legnagyobb tapintattal elsimítani.

Többen kérdést intéztek hozzá, hogy milyen álláspontra helyezkedik az ellenjelöltet támogatókkal szemben. Comsa dr. erre igaz meggyőződéssel így felelt:

— Én nem foglalkozom pártpolitikával. Az hiszem, mindenki a meggyőződése és a lelkiismerete szerint szavazott. Én a békét és a megértést akarom hozni az aradi egyházmegyébe.

Dr. Comsa Györgynek Aradon több iskolatársa van és többen ismerik még budapesti jogász korából is. Egy aradi ügyvéd elmondta, hogy a fiatal püspökkel a fogarasi állami magyar gimnáziumban együtt járt. Kitűnő tanuló volt, nagyszzerűen szavalt és még jobban énekelt. Iskolai ünnepek alkalmával mindig a fiatal Comsa Gyuri volt a szavaló. 1907—1908-ban érettségizett, majd innen a szepesi görög keleti teológiára iratkozott be, de még ezután is szoros barátságot tartott fenn egykori iskolatársaival és barátaival. Az ügyvéd elmondja, hogy az osztályban ügyszólván a legerősebb fiú volt, szép szálas, korán kifejlődött diák, pirosposztgás arccal, tornában mindig az első. Érdekes, hogy a szepesi teológián ugyanaz a Balan Miklós volt a tanára, aki most szepesi érsek és aki püspökké is fogja szentelni. Budapestre a szepesi érsekség ösztöndíjával ment és itt 1915-ben jogi doktorátust szerzett. Több aradi ügyvédnek jogásztársa volt. A joggal párhuzamosan a katolikus teológiai fakultást is hallgatta és a katolikus kanonjogi előadásokra is eljárt, ezekből később Bucu-

restben vizsgázott és doktorált. Budapesten beiratkozott a Zeneakadémiára, ahol a hangját képezte és tanárai kérték, hogy az egyházi pálya helyett lépjen a művészi pályára, ahol gyönyörű jövő vár rá, mert ilyen szép bariton hanganyaggal ritkán találkozunk. Comsa dr. azonban in-

kább az egyházi pályát választotta és így eljutott a püspökségre.

A fiatal főpap még most is boldogan emlékszik vissza budapesti öt esztendő gondtalan jogászkorára és akkor bizonyára nem sejtette, hogy valamikor még Erdély egyik legnagyobb román egyházmegyéjének az élére kerül.

Kommunisták döntő veresége Franciaországban.

Párisból jelentik: A községi választások lezajlottak. A választások eredményei szerint a kommunisták döntő vereséget szenvedtek. Különösen Párisban és környékén, melyet eddig legerősebb váruknak tekintettek. Csehia országgyűlési képviselő, kommunista vezér is megalakult a szociálista listával szemben.

Lopják a hangot.

Üldözik a rádió-hangversenkek tolvajait. — Irthadjárat a „Schwarzhörerek” ellen.

(Saját tudósítónktól.) Hát lehet a hangot is lopni? Igen, mióta a rádiót rögtalálták. A hangot épp úgy lopják az emberek a világ minden részéből, mint a fát, vagy a szénét s a rendőrség most igyekszik lefűteni őket. Berlinben a postaiügyi miniszter hadiáratot indít a titkos rádió-állomások birtokosai ellen, kiket „Schwarzhörerek”-eknek neveznek. Németországban most nyolcszáz ezer rádió-állomás működik, mely hivatalosan is el van ösmerve, de a csalók legalább még százezer állomást szereltek fel meg nem engedett módon és az állampénztárt évente egyenként kétszáz aranymárkával károsítják meg. A postaiügyi miniszter a bűnügyi rendőrséggel, telefon- és táviró munkásokkal, kéményseprőkkel és a tetőtatarozó ácsokkal szövődve felfedezhetetlenül üldözi őket; ami gyanúsatlannak a munkások, bejelentik aztán megindul a bűnügy ellen az eljárás.

A vadászatnak eddig is nem

kis eredménye volt; Berlinben három hónap alatt száznyolcvankilenc hangtolvajt csíptek el. Száznyolcvanhatot ezer aranymárka pénzbírságra ítéltek, hátrmat pedig a készülékek elkobzásán kívül három hónapi börtönre és a perköltségek megfizetésére. Különben Németországban semmi sem divatosabb a rádiónál. Egy észlendő kereszti nyolcszáz ezerre emelkedett az előfizetők száma s ehhez minden nap kétezer új előfizető csatlakozik. Egy éven belül másfél millió előfizetőre számíthatnak.

Új ügyosztály az aradi rendőrségen.

Az aradi államrendőrség főloált Zamfir rendőrprefektus intézkedésére egy új ügyosztályt állított fel N. V. Demitriadé rendőrigazgató vezetésével. Az új ügyosztály hatásköre kiterjed a városi járművek forgalmának ellenőrzésére, bűnügyi nyilvántartásra és a titkos prostitúció letörésére. Az ügyosztály ma megkezdte működését és ezekben az ügyekben mindenkor a közönség rendelkezésére áll.

TARCA

O mors, bonum est iudicium tuum.

Móricz Zsigmond, a kiváló magyar író, akinek felesége az elmúlt hetekben halt meg, két leányával Velencébe utazott és súlyos családi gyászba öta első írását onnan költözi.

Velence, aprilis hó. A gondola kisiklott a tengerre. Nesztelenül futott, mint egy fekete vízbogár a zöld, szelid tenger színén, az arany naptényen.

Hárman, kiket a Sors fészekből kivetett, halkán néztük a tengert, amely oly enyhe volt és oly megértetlen és zöld.

— Apám, temetés?

Szólt a kisebb lányom.

Fáradtan indultam ujjá után: az élet hipnózással van tele. A gyermekek szívében az Élet él és az élet parancsa ellenállhatatlan.

Nagy fekete bárka billent meg a tágas víztükrön, ezüstdiszes, nagy fekete hajó uszott Murano téglavára felé. Két lengő gondolat repült a keresztbeszótt párevezőn s a tömör téglavár bevehetetlen komolyan, zord ciprusainak sötét bóbájával állt a zöld és mély és vérszes tenger élén.

— Nézzük meg a velencei temetést, be szép.

Szólt a fakadó Élet a két hét alatt megöszült fejemet engedelmesen hajtottam meg az élők röpös vágya előtt.

S a gondola, a bársonnyal bélelt fekete koporsó vigan csapott utána a gyászfogatnak, pirosképi, fekete szemű, vakmerő gondolás, hajrá utána, mint vadász, mert az élet embereiben örökös a vágy és a harc és az örömlöhögés.

Nagy rózsakoszorúk esillogtak a Halál-bárka ormán. Színes, kövér rózsakoszorúk, teljes, nagy, illatos rózsák, a koratavasban a boldog nyár rózsái a boldog déli vizeken.

— Milyen szép — szólt az Élet —, de a mi ravatalunk még szebb volt.

Megfagyott szívemben a vér. Lehunytam a szemem és szédült, szédült velem az Úr, ingott és lengett s feketén villódzott az iszonyu üresség.

S megállott a fekete gyász hajója a sziget nyugati kapuján s meg-megállott mellette a mi csónakunk.

Vén ember, fúrge szemekkel nyújtotta kezét és partra tett s megbontották a tömör halál mozdulatlan diszét. Ezüsttel szegett hivatalos szolgálók, kik ezzel keresik vidám elméiket, kivohszolták a derült barnára fényezett koporsót, melyet kemény kőház, templom, Istenek hajléka és jól emészti, barnakáthzás, meztl-

bas barátok vártak. Szent Ferenc kősi, profán, természetes utódai, kik a derült s mégis misztikus templom mélyén nyersen trombitálnak ottunkkal és még egy koporsót várnak, spórolva a szentelés igével.

— Senki sem sir.

— Uccai ruha.

— Biciklikerekű furgon.

— Itt nem gyászolnak a halott után.

Suttogott és kis gyermekl csodáló hangom kétfelől fülemből az élet.

Gyors pápi elintézés, franciskánus rekedt umalom.

— Kisérjük el a sírig.

Milyen szép. Csodálatos ábrítom, remek csizlopsor alatt, át a temető előkertjén, ahol az építészet könyörtelen szépségű ölelése fogad. És a megnyílt temető, a hasonlíthatatlan szépségű piniák alatt, a tőlől még ittmaradt zord örökzöld mély bonuja tövén a sárgán fakadó, a tankán, gazdagon, néma hahotával hamurozó ifjú füvek s tavaszvirágok tomboló öröme.

— Milyen szép, be szép!

— Szép, hogy itt mindenütt fa s fa van.

— Milyen szép ez a sok virág.

— Már, hogy virít a nyári viola.

Nagyarányu táblák, együtt művészi különös pankrészetek. Itt egyetlő, apró fehér márványkezeszek szétörmlő hulláma; ott ma-

gasra szökent régi kőrök különös lombu sírbokkal.

S elérjük a táblát, hol elülfetik a két magot. Mily különös kegyeletlen magvetés. Huszöles hosszú árok, rideg, durva fásott gödör, szorosan egymás mellé eresztik az idegen két koporsót s a rárakott koszorúkat dobálják a darabos földet, mely tömve van a pár évtizeddel előbb odatemetertek koporsóörmelével...

A gyászokcsi megürül s főírása kiüresedik.

O mors, bonum est iudicium tuum.

Mély megrendülés fog el. Kietlen mondat. Kegyeletlen gondolat.

Aki meghalt: elvesztette a csalát.

Életszalakua kapaszkodva nézek körül: odaát kőfaragók vidáman dolgoznak. A kőlépcsőkön kedves öregek a napon sütkérezve beszélnek a politikáról. Gyönyörű apácák sétálnak feketén lebeve a fák alatt. Madarak ficse-rekelnek a lombokon. Virágok rikoltják a hangos életörömet. És a tenger lagunáin a rengeteg város zug élőkkel.

És a holtaknak csak ez az egy sziget...

Két kis lányom forró vedten karolom magamhoz: ó jaj, hol van az, hol van az, aki most imádkozzon értelem.

Móricz Zsigmond.

A nyomorék leány tragédiája

Öngyilkos lett, mert a villamos levágta az egyik lábát.

(Bécs, május 5.) Ma reggel Stropfseureuthnél egy fiatal leány hulláját húzták ki a Dunából. Megállapították, hogy a hulla azonos a tizenöt éves Wiesefeld Rózával, aki néhány hét előtt nyomtalanul eltűnt szülei bécsi lakásáról. Bizonyosnak látszik, hogy a fiatal leány öngyilkos lett, még pedig testi fogyatkozása miatt.

Wiesefeld Rózát néhány évvel ezelőtt elítélte Bécsben a villamos, aminek következtében a jobb lábát amputálni kellett. Sebe begyógyultával műlábát szerelték fel csonkjára. A különben vidám kislány ez időtől fogva szótlan és zárkózott teremtés lett, akit a végletekig elkésztett testi fogyatékossága. Növelte a szerencsétlenségét, hogy viruló szép hajadonná serdült, akire a féllába miatt mindenki szánakozással tekintett. Az utóbbi időben már szülei vel sem váltott egy árva szót sem, csak naphosszat szobájába zárkózva tanult és olvasott.

Egy napon aztán a kis Róza nyom nélkül eltűnt otthonról. Szülei kétségbeesetten jelentették eltűnését a bécsi rendőrségen, mely nyomozást indított az eltűnt nyomorék kislány után. Heteken át nem találták, míg ma kivette a Duma a szerencsétlen szép lány holttestét.

Szabadrabra helyezték Schiller Mátyásné.

Jelentéktelenné zsugorodott a nagy szabásúnak indult bűnügy. — Titkok egy hamis váltó körül.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes fordulat állott be a csalással és váltóhamisítással vádolt Schiller Mátyásné annak idején nagy feltűnést keltett ügyében. Mint ismeretes, annak idején több följelentés érkezett Schiller Mátyásné ellen az aradi rendőrséghez. — Schiller Mátyásné letartóztatott és vizsgálati fogságba helyezték. A vizsgálat folyamán számos tanút hallgattak ki Schillerné ügyének aktái napról-napra szaporodtak. A vizsgálat, amelyet Orezeanu Romul vezetett a legnagyobb körültekintéssel, az elmúlt napokban végleg befejeződött, s igen érdekes fordulatot hozott a nagyszabásúnak indult ügyben. A legutóbb kihallgatott tanúk egyöntetű vallomása alapján ugyanis kiderült, hogy Schillerné semmiféle csalást nem követett el, csupán pénzkölcsönöket vett fel, amelyek után horribilis kamatokat fizetett. Ez azonban a magánjogra és nem a büntetőjogra tartozik. E megállapításra való hivatkozással aztán Miclea Sever dr. védőügyvéd, beadványt intézett az aradi törvényszékhez, amelyben arra való hivatkozással, hogy a súlyosabb vádak a vizsgálat folyamán megdőlték és a fennmaradt, eddig még tisztázatlan vádpontok viszont nem olyan súlyosak, hogy Schillerné vizsgálati fogsága indokolt lenne, a megvádolt asszony szabadrabra helyezését kérte, s ezt Orezeanu vizsgálóbíró is vélemé-

nyezte. Ma tárgyalt a kérelmet az aradi törvényszék vádtanácsa, amely helyt adott annak és elrendelte Schillerné szabadrabrahelyezését. A súlyosan megdurcolt asszony ma délelőtt elhagyta az aradi ügyészség fogházát.

A nagyszabásúnak indult bűnügyben különben is több érdekes mozzanat merült fel. A vizsgálat ugyanis megállapította azt is, hogy a feljelentők *uzsorakamatot* szedtek, amely nagyban hozzájárult Schillerné anyagi összeroppolásához. A kétségtelenül érdekes ügyben — értesülésünk szerint — újabb fordulatok is várhatók, s ezekről Miclea Sever dr. ügyvéd, Schillerné jogi képviselője ezeket

mondta: — A közeljövőben tartandó fő tárgyaláson a feljelentőket is felelőségre vonják uzsora vádjá alatt. Ezenkívül minthogy kiderült, hogy a váltóhamisítást nem Schillerné követte el, hanem az egyik ügyfél már egy hamis aláírással ellátva adta át neki a váltót, ezt az ügyfelet, aki különben szintén a feljelentők között van, a bíróság szintén felelőségre vonja. A vizsgálóbíró különben áttette az iratokat az ügyészséghez, amely elkészíti a vádiratot Schiller Mátyásné ellen és nemskára aztán egészen bizonyosan kiderül, hogy ebben az ügyben igazán nem Schillerné volt a legbűnösebb.

Ausztriát hívják a kisententbe.

A bucaresti konferencián a kisententhez való csatlakozásra szólítják fel Ausztriát?

(Bécs, május 5.) Osztrák politikai körökben beszélnek, hogy a kisentente külügyminiszterének bucaresti konferenciája, amely május 9-én veszi kezdetét, felszólítást fog intézni Ausztriához, hogy csatlakozzék a kisententhez, amelybe Lengyelország és valószínűleg Görögország is be fog lépni. Az Ausztriához intézendő felszólítás lenne eszerint egyik fő programja a kisentente bucaresti konferenciájának. Benes cseh külügyminiszter állítólag azért érkezik már 13-án vagy 14-én Bécsbe, hogy ezt a felszólítást szemé-

lyesen hozza tudomására az osztrák kormányának.

Arról már írtunk, hogy a bucaresti konferencia deklarációkat fog hozni a dunai konföderáció és a Habsburgok restaurációja ügyében. Hindenburgnak a német birodalom elnökevé való megválasztása a kisentente számára is új problémát teremtett. Főként Benes lát nagy veszélyt Hindenburg elnökségében és ezért azt az indítványt fogja előterjeszteni, a kisentente követelje, hogy a garancia védelmi szerződést Csehszlovákiára, Romániára és Jugoszláviára is terjesszék ki.

Lakatos Ottó bucsuja Arad katolikus társadalmától.

A távozó plébános bucsuszavai a májusi ájtatosságon Könyvek és szeretet kísérik Lakatost Nagyenyedre.

(Saját tudósítónktól.) Villanyfényben csillogó templomban, a tegnapi májusi ájtatosságon bucsuzott el híveitől dr. Lakatos Ottó, a távozó aradi minorita plébános. Az arcokra rárajzolódott az áhítat és a megilletődés, az eltávozás okozta fájdalmas érzés. A népszerű pap megy el, aki hosszú tizenhét éven át végezte nehéz hivatását és akinek meleg szíve olyan nagyon összenőtt ennek a városnak a katolikus közönségével. Bucsuja is mindenben karakterizálta egyéniségét. Komoly volt, igaz és egyszerű. Felállt a szószékre és beszélt a szívekhez. Keresetlen szavakban megköszönte a szeretetet, amellyel iránta hívei mindenkoron viseltettek. Beszélt a hitről, annak igazságairól, a nagy tanításokról és végül kérte a híveket, tartsák meg őt továbbra is emlékezetükben és szeretetükben.

Nem mondott többet és mégis sok arcon végiggördültek könnycseppek... A májusi ájtatosság közepette bucsuzott el híveitől a pap, olyan harmonikusan szép és meleg volt ez a bucsu. És az ájtatosság után tömegesen mentek barátok, ismerősök, hívők és idegenek a sekrestyébe, hogy még egyszer megszorítsák a kezét plébánosuknak. Lakatos Ottó dr. elérzékenyült, szemébe könnyek gyűltek és sok hozzáintéztett kérdésre alig-alig tudott válaszolni.

Nekünk is elérzékenyülve mondott csak pár mondatot:

— Mindig tudtam és hangoztattam — mondotta szeliden — hogy az aradi katolikus közönség melegsívű és ezt kétszeresen érzem most, amikor a lelkek ilyen impozáns módon nyitnak meg előttem. Úgy meghat az a szeretet, amely most új utamra kísér, olyan nagyon jólesik ez, hogy nem is találok rá szavakat. Most látom csak, hogy tizenhét éven nem végeztem meddő munkát, az eredményt most látom csak igazán. Nehezemre esik a válás, de erős leszek, új buzgalommal akarok állomáshelyemre menni. Aradot azonban viszem magammal a — szívémben. Még csak pár nap, ezalatt rendezem irataimat, csomagolok, átadom hivatalomat és utazom Nagyenyedre.

Az utóbbi szavakat már valami magára erőszakolt szilárdsággal mondja, de a szeméi egészen mást mondanak... Pár pillanattig csend van, azután nyílik az ajtó, majd ismét nyílik és jönnek be az emberek, barátok, ismerősök, tisztelők egy utolsó kézszorításra. Már egészen megtelt a szoba. És újabb bucsuzók jönnek... Arad város katolikus társadalmá, az ezrekből álló széles népréteg is megmozdult. Írást kapott a plébános, amelyben melegségtől túlaradó szavak adják tudni, hogy távozása komoly és

mély fájdalmat okoz. Az írásról ez a mondat is szól dr. Lakatos Ottóhoz: „Főtisztelendőséged ebben a városban apostoli hangon hirdette a vallási békességet, az igazi felebaráti szeretet nyelv és valláskülönbség nélkül.” A levele ez az aláírás áll: „Több száz aradi katolikus, sok ezer egyetemes érzelmmel.” És a levél valójában ki is fejezi sok száz és ezer aradi katolikus szíve dobbanását...

Rehabilitált rendőrtiszt.

Alapítalmul megvádoltak egy aradi rendőrkommisszáriust.

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt Aradra érkezett Alimanescu belügyi vezérfelügyelő, hogy vizsgálatot vezessen le egy súlyosan megvádolt rendőrtisztviselő ellen. A vizsgálat a legteljesebb mértékben rehabilitálta a megrágalmazott kommisszárt. Az érdekes ügy előzményei a következők:

Néhány hónappal ezelőtt az aradi Astra-gyár feljelentést tett a rendőrségen, hogy egyik műhelyéből állandóan lopkodják a hulladékeket. A rendőrség Secui Jenő kommisszárt bízta meg a nyomozással, aki rövid idő alatt megállapította, hogy a rézhulladékokat a gyár egyik munkása hordta el. A munkásnál házkutatást tartott és különféle réztárgyakat foglalt le, amelyek a hulladékból készültek. A gyár igazgatója visszavonta a feljelentést, mert kiderült, hogy a vállalatot jelentéktelen károsodás érte. Secui kommisszár a lefoglalt tárgyakat át akarta adni a gyár vezetőségének, az egyik igazgató azonban kijelentette, hogy azokat a rendőrtisztnak adja, mert azokat a gyár nem használhatja. A rendőrtiszt a tárgyakat hazavitte lakására és ezzel az ügy be is fejeződött volna, ha egyik haragosa nem tesz ellene feljelentést felettes hatóságánál. A feljelentés szerint Secui kommisszár zsarolás útján jutott volna a réztárgyakhoz. A prefektúra jelentést tett a vádról a bucaresti vezérfelügyelőségnek, ahonnan néhány nap múlva távirat érkezett, amellyel Secui Jenő kommisszárt a fegyelmi vizsgálat befejezéséig rendelkezési állományba helyezték. Alimanescu belügyi vezérfelügyelő ma délelőtt és délután lefolytatta a vizsgálatot, kihallgatta az ügyben szereplő összes tanukat, akik mindnyájan igazolták a megrágalmazott kommisszár igazát. A vezérfelügyelő az esti órákban kihirdette az ítéletet, amely szerint Secui Jenőt felmenti a vádak alól és egyben állásába visszahelyezte.

— Mulatságból a halálba. Ronta Miklós, az aradmegyei Jug községbeli gazda egy községben lakó ismerősénél volt keresztelőt ünnepelni. A multság a késő éjjeli órákig tartott és Ronta ittasan hazafelé igyekezett. Azonban a saját lakása helyett szomszédjának, Mihacos János gazdának a csürjébe tévedett, ahol lefeküdt aludni. A házbetiek ma reggel lelték meg halva. Az orvosi vizsgálat szív-szélhűdést állapított meg és az aradi ügyészség a csendőrség jelentése alapján megadta a temetési engedélyt.

Bármily nagy-ságu tárgyak **nikkelezését, ezüstözését és aranyozását** vállalunk. Régi tárgyakat újáalakítottok **Brandesz, ram lancu 7.** Arad, P. Av.

STINHAZU MŰVÉSZET

Mahler-szimfónia Aradon

(A Temesvári Zenebarátok Társasága Mahler Gusztáv IV. simfoniáját május 10-én fogja bemutatni Aradon a Kulturpalotában.)

Wagner Richard büfa virágzásban pompázó romanticismusa-nak hajtásai Bruckner Antalban és Mahler Gusztávban érlelődtek meg teljességben. A zenedráma apostolától csak néhány lépés a XIX. század második felének legnagyobb simfonikusaihoz. Felette érdekes jelenség, mely egyébként a zeneművelőket állandóan foglalkoztatja, hogy a wagneri tradíciók, a kizárólag színpadra dolgozó zenetitanus géniuszának hatásai, a legszebb plaszticitásban éppen a leginkább exkluzív simfonikusoknál, tehát Brucknernél és Mahlernél érvényesültek a legfeltűnőbbben. E hatások a legközvetlenebb jellegűek Brucknernél és marandóakká váltak Mahler Gusztávnál, a Bruckner-tanítványánál.

A hamburgi, budapesti és bécsi operaházak nagyszerű igazgató-dirigense a maga tökéletességében fejlesztette ki azt a művészetet, mely intuitíve vezette át a wagneri stílust az abszolút zene betáhatóan térségeire. Beethoven-tól Mahlerig egyenes a simfonia fejlődésének vonala. — Beethoven IX. simfoniája bibliája volt Wagnernek, Brucknernek, Mahlernek egyaránt. „Beethoven a simfonia herosa, utóda között pedig Mahler volt a legemberibb”. Ami „ujj” a múlt század végén, „új” azzal szemben, amit Beethoven megalkotott, csak külsőség, az egyéniségnek változó alakban való érvényesülése. Gazdagabb lett a paletta, élénkebb a declamatio, idegesebb a dallamvezetés, rafináltabb a harmonizálás, de a mi állandó maradt a legnagyobb baknál, az Beethoven-tól Mahlerig az individualitás, a költő egyéniségének souverénitása.

Mahler Gusztáv 10 simfoniát írt (Beethoven is, Bruckner is kilencet). E művek feltűnően nagy dimenziójúak. Sokkal terjedelmesebbek, mint Bruckner hasonló alkotásai, de az utóbb említettekkel szemben előnyük, hogy — Mahler a Brucknerénél nagyobb zeneszerzési technikával rendelkező — oekonomiájuk megfontoltabb, hangszerezésük színesebb, a melos érzékibb. Brucknert higgadt életnézet, bigottsággal párosult konservatívizmusa jellemzi, Mahlernek sajátossága a szélsőségekben való tobzódás. Irónia és tépelődés, férfias pathos és miszticizmus váltakoznak műveiben, de mindenek felett áll páratlanul ható suggestivitása. A Mahler-simfoniákban az „eszme” a maga tisztultságában jut jelentőségéhez. — Mahler a zeneművészet legfanatikusabb rajongója, de olyan rajongó, ki halhatatlan tettekkel vált tényezővé. Erzései mélysége páratlan, fantáziájának gazdagsága kiapadhatatlan. — Nyitott könyv előtte a halandók világának hét pecséttel lezárt mysteriuma s amit meglátott, amit megtudott, egész lelkét, szívét kitergette partitúrában.

Mahler IV. simfoniája legközelebb áll a való élethez. Ugyis

mondhatjuk, aránylag a legkönnyebben lehet megérteni. Ennek a simfoniának, melyet sokan állítanak Beethoven VIII. simfoniája mellé, derű és báj adnak jelleget, mintha a költőnek élete meglehetősen szakában itt önmagát sikerült volna concentrálnia.

A fokozott nehézségek és az a nagy felkészültség, melyet egy Mahler-szimfonia előadása igényel — okozza azt, hogy vidéki városban — mifelénk legalább — Mah-

lerszimfoniát bemutatni súlyos feladat. A temesvári zenebarátok társasága nagy és dicső munkára vállalkozott, midőn elhatározta, hogy a IV. Mahler megismereteti Arad közönségével. A mű előadása az elmúlt napokban nagyszerű sikerrel történt meg Temesváron, nem kétséges, hogy a 10-ére jelentett hangverseny jelentőségét az aradiak is megbecsülik. A babér és az elismerés nem fog elmaradni. Ga.

György szerb herceg elméje elborult.

A belgrádi udvar szenzációja. — Szanatóriumi kezelés alatt a herceg.

(Belgrád, május 5.) György herceg extranörökös elméje elborult és kórházba szállították. Ezzel kapcsolatban érdekes hírek terjedtek el. Illetékes körök azt beszéltek, hogy a királyi herceg az utóbbi időben excentrikusan viselkedett, inzultálta a kormány több tagját és különösen feltűnést keltő udvariátlansággal viselkedett az udvar hölgytagjaival szem-

ben. Miután nyilvánvaló volt, hogy a herceg elméje elborult, több hírneves külföldi professzor véleményének meghallgatása után a beleyi kastélyba szállították, ahol felgyógyulásáig szanatóriumi gyógykezelés alatt marad. Bizonyos részről a herceg különös viselkedését politikai célokra akarták felhasználni, de a kormány ez irányban minden óvatosságot megtett.

Naplót írt Erbach-Schönberg Ilona bárónő

Egy bűnös asszony págyakozása a férj után.
Szomorú napok a sors hajótöröttjének életéből.
Akit nem fogad be se ég, se föld.

Nem emlékező ez a könyv, hanem emlékező. A költőnek és a sikkasztóknak, melyeket fekete száradtak a papíroson. Egy szerencsétlen asszony, őrizte eddig a titkos fiókjában. Most én kitergetem a világnak, mint mosóné a szennyes ruhát. Ez is szenny. A társadalom szennye. Azé a társadalomé, amely alkalmat adott és eszközt nyújtott lovag Ullwitz Ernőnek, született Freiherrin von und zu Erbach-Schönberg Ilonának, hogy bűnbe essen. Azután kitesztették a társadalomból. — Mint ahogyan a madáranya kilöki a pinés fészekből a fiókat, a költőse után a tojáshéjat.

Csalódik, aki azt hiszi, hogy védelmező írást írok az elbukott érdekében. Vagy felmagasztalom a Bűnt. Nem. De, hogy a maga borzasztó valóságában bepillantást nyenhessünk egy ilyen hinárba akadt asszonyállat lelkébe, én a lelkivilágát pórére veszköztetem és bonckéssel belevágok az elevenbe. Azt mondják: a cél szentesíti az eszközt. Én a cél érdekében most egy asszonyt, az éjszaka világából, élve fogok boncolni. Nem teszek hozzá és nem veszek el belőle semmit sem, csak szabatosan lefordítottam egyes részleteket a szép Heien naplójából a francia és német eredetiből magyarra:

Junius 17. Egy fiú volt az éjjel nálam, sokban hasonlít Ernőre. A szája is olyan piros és forró, mint az övé. A viselkedése is finom, disztigvált. Nem néz le, ember-számba vesz engemet. Hajnalban ment el és távozása után sokat gondoltam — Ernőre. Rövidesen elaludtam. Álomban Ernőt betakartam és föléje hajoltam, midőn nyugtalankodott. Reggel nagy lármára volt a szobám előtt, egy részeg vendég veszekedett a folyosón a gazdasszonnyal, erre felébredtem. Délelőtt sokat sírtam. Az uram: Ernő nevét bele-sírtam a párnákba. A párnáknak dohszaguk van és én mindenütt bankókat látok, amivel megízestek. Ernő, drága Ernő!

Augusztus 20. Hat napja vagyok ezen az oliskurus szerelemtanyán és utálok önmagamot. A férfiak legnagyobb részét állatok, akik lélek nélkül csak a testiséget keresik. A fiu ma ismét eljött. Gyuszi-nak hívják és iparművész. Mikor bejött a szalónba, kezét csókolt. Nekem. Istenem, mekkorát sülyedhettem, hogy egy banális kézcsók nálam eseményszámba megy!

Augusztus 23. Előszeregettel hazudozok. Itt szoktam rá, a lányoktól tanultam el. Néha magam előtt is lehozok tényeket. Hazudni jó, mert ámitás.

Szeptember 2. Ma születésnapom van, Gyuszi virágot hozott. Néhány szál piros szegfűt, ami nem képez értéket. Itt ült a kis szobában nálam és faggatott, ki voltam azelőtt. Mi köze hozzá? Én kedves vagyok hozzája és ő gavallérosan megfizet. Sok pénze van, lehet, hogy sikkasztott. Ő haza régen, a születésnapomon az excellenciás papa colliert, a kegyelmes mama butont, a drága Ernő pedig briliáns diadémet hozott. Most csak néhány szál piros szegfűt hozott Gyuszi. Micsoda kontraszt!

Szeptember 4. Gyuszi ma szerelmet vallott. Én nem tudok hinni, bár szeretném ezt a fiut igazi szerelemmel szeretni. Olyannal, amit pénzért nem árulnak. De nincs bátorságom szeretni. Utolsó tét, amit nem akarok kockáztatni. Tartogatok Ernőnek. Fiát-ha...

Szeptember 11. Nem várom ezt az életet sokáig, szeretnék kikerülni innét, de nyakig vagyok adóssággal. Ha rövidesen nem sikerül, zsirszódát fogok inni. Mint egy szerelemben csalódott kis cseléd. Én: Erbach-Schönberg bárónő.

Október 5. Nusi kétkulacsos, szemforgató bestia, elhódította tőlem Gyuszi. De én nem mutatom, hogy fáj nekem. Nem akarom, hogy szánakozzanak az emberek rajtam, noha a szánalom a leg-

tisztább emberi érzések egyike. Nusit meg fogom verni. Az uri származást és nevelést teljesen ki akarom pusztítani magamból, azért verem meg Nusit is. Haza és Ernőnek is irtam, térden állva könyörögném a bocsánatukat. Nem válaszoltak. Most már egészen el akarok zúlni. A sár-ga földig. Olyan legyek, mint a disznó... Nusit nagyon megpofozom Gyuszi miatt, összekarmolom az arcát, kitepem a haját. De előbb leiszom magamat...

Ime egy töredék a bárónő naplójából. Nem az emlékek feljegyzését tartalmazza a kusza sorokkal megirt füzet, hanem könnyeket és sikoltásokat, amik gyászos feketére száradtak a papíroson. Holnap folytatom.

Pető Gergely.

Rablógyilkosok

az aradi törvényszék előtt.

Május 29-én tárgyalják a berzavai kettős gyilkosság ügyét.

(Saját tudósítónktól.) Emlékeztetünk még az a kettős gyilkosság, amely néhány hónappal ezelőtt a berzavai erdőben történt. Toma János és Jakab István berzavai gazdálkodók az erdőben megtámadták Rus Antal és Deheleant Vazul vásárról hazagyekvő gazdákat, lelőtték, majd kifosztották őket. A nyomozás először Suciát Avram berzavai erdőrt vette gyanúba, s amikor az erdőrt előállították, az ijedtében, szívvelhűdéssel kapott és meghalt. A hosszas nyomozás végre kiderítette, hogy a borzalmas kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosság tettesei Toma és Jakab, akiket hosszas hájsza után sikerült csak kézrekeríteni. A gyilkosok az aradi ügyészség fogházába kerültek: bár a kihallgatások során mindketten tagadták a bűncselekmény elkövetését, egész scrog terhelt bizonyíték merült fel ellenük. Már a vádirat elkészült és a közeli napokban ítéleződik le a véres dráma utolsó felvonása, amikor a két gyilkos a bírák előtt felel büntetésért. A berzavai gyilkosság ügyében a főtárgyalást, amelyre több mint harminc tanút idéztek be, május 29-én tartják ki az aradi törvényszék.

Kirabolnak

egy magyarországi községet.

Alarcos betörők garázdálkodtak Szőregen.

Szegedről jelentik: Szeged határában Szőreg községben öt-hat alarcos rabló éjjel betört a vasúti vendéglőbe. A kasszát több millió korona tartalommal kirabolta. Innen betértek a Daróczy tanyára, ahonnét baromfit és terményt loptak. A Hangya szövetkezet következett sorra ezután. Az üzleti helyiség, redőnyeit feltörték, az árut kocsi-ra rakták és a pénzkészletet is magukkal vitték. Tíz vonatuk alkalmával a szomszédos Beck-féle fűszerüzlet tulajdonosai rájuk lótt, mire elmenekültek, de a község másik végében levő Neuman-féle rövidáruüzletet és még két másik üzletet feltörték és kifosztották. Utána nyomtalanul eltűntek az éjszakában. Erélyes nyomozás indult meg az alarcos rablók kézrekerítésére.

HIREK

Guruló cukrászdák,

A cukrászdát minden áldott nap kitollják egy kétkerekű festett kocsin az uccára és ott kóborol az uccán reggeltől estéig. Szép, fényezett kerékű kis kocsi, a ládája sárga vagy piros színű és három nyelven ordít már messziről, hogy mi van benne. Románul, németül, magyarul. Fehérruhás cukrászbácsi áll a kocsi előtt, olyan, mint a főszakács a pesti Ritzből. Ő méri a fagyaltot. Egy másik bácsi meg a pénzt szedi. Mindenkiől egy kerek kétféle. Természetesen csak attól, akinek van kétféle. Mert a legtöbb maszatos uccagyereknek bizony nincsen. Hát ezek legfeljebb a szájukba néznek azoknak, akik nyelik a hideg jeget és a homlokukat kiveri a verejték.

A fagyalt, amit két lejért mérnek nem sok, legfeljebb egy csipetnyi. Van piros, sárga, fehér meg barna festékekkel megfestett édes jég, amit a szín után elkeresztelnek szabályszerűen — málnaíznek, vaníliaíznek vagy kávének. Hogy milyen íze lehet: nem tudom, mert nem kóstoltam meg. De a gyerekek azt mondják, nagy szerül. A „szakvéleményt” kénytelen vagyok elfogadni. A két lej ára fagyaltból többet ér azonban a kis papírtálca, amit a gyerek a festett jéggel kap. Az tudniillik nem olvad el a számban, hanem megmarad és a gyerekek megvárják a kis húgának játszanak. Nézem a gyerekeket. Egyszerűen várszáról. Megsimogatja a kétélejesét, ahogyan a cukrásznak odanyújtja. Azután egy szempillantás alatt leengedi a torkán a jeget és a fagyalt szívet sandit a cukrász zsebében eltűnő kétélejes után. Legfeljebb három gyerek pedig szorongó szívvel nézi ezt a műveletet. Nekik nincsen kétfélejük. Ők csak csendes nézők. Szegény gyerekek!

Peió Gergely.

— A magyar nemzetgyűlés igazolta az aradi kormányt. Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés mai ülésén betervezték a forradalom és kommunizmus utáni aradi és szegedi kormányok és a bécsi ellenforradalmi szervezet számadását. Strausz István képviselő vádolta a passzív ellenzéket, mert megelégedtek arról a kötelességéről, hogy ezeknek a számadásoknak a tárgyalásánál jelen legyen és azokat a felelősség szempontjából felülvizsgálja. Javasolja, hogy a nemzetgyűlés vegye le a napirendről a beterveztett kimutatásokat, mert a legfőbb állami számvéviszések szerkezeti számadások helyett kimutatásokat terjesztett be. Indítványozza még, utasítsa a nemzetgyűlés a legfőbb számvéviszést, hogy rendszeres kimutatásokat készítsen. Bucu János pénzügyminiszter felel a kifogásokra és kifejti, hogy olyan számadásokat, mint amilyeneket Strausz kíván, ezekről a nehéz időről nem lehet készíteni. A nemzetgyűlés ezután az összes számadásokat elfogadja.

— Figyelmeztetés. Az aradi városi tanács működő állampolgársági hivatal főnöke figyelmezteti az érdekelteket, hogy délelőttöként 8 órától 12 óráig áll a közönség rendelkezésére.

Támadás az igazságügyminiszter ellen

Vita a kamarában a bírói eljárás gyorsításáról. Megszavazták az igazságügyi javaslatot.

(Bucuresti, május 5.) A kamara ötjeli ülésén Constantinescu liberális képviselő támadta a bírói eljárás gyorsításáról szóló javaslatot. Különösen a perfelvétel tekintetében kért módosító javaslatot. Marzescu igazságügyi miniszter válaszában kifejti, hogy nincs szükség a javaslat állítólagos hibáinak módosítására, amit az is igazol, hogy eddig senki sem tett konkrét indítványt a javaslat megváltoztatására. Egyetlen felszólaló sem helytelenítette a tervezet alapelveit. Kijelenté azonban, hogy elfogad minden olyan indítványt, amely hasznos módosításra nyújt kilátást. A következő szónok dr. Lazar Aurel nemzeti párti képviselő. Birália a

javaslatot és kifogásolja, hogy annak megalkotásánál a jogszolgáltatás két fontos elvét és pedig az igazságszolgáltatás közvetlenségét és a szóbeliséget figyelmen kívül hagyták. — Megoldatlannul hagyta a javaslat ezenkívül az erdélyi jogszolgáltatás számos problémáját is. Marzescu igazságügyi miniszter újból hangsúlyozza, hogy készséggel hozzájárul minden megfelelő módosításhoz és hajlandó a kérdést beható tanulmányozás tárgyává tenni. Végül bejelentette a miniszter, hogy az ügyvédtörvény 40-ik szakaszát az igazságszolgáltatás jó adminisztrációja érdekében kellett alkalmazni. Ezután a kamara általánosságban megszavazta a javaslatot.

Autó és kocsikarambolja Aradon.

A kocsi megsebesítette az autómobil összes utasait.

(Saját tudósítónktól.) Súlyos autószerencsétlenség történt ma délután hat órakor Aradon a nagyváradi vám közelében. A 299. számú temesvári autómobil öt utasával Czirjól (Kolozsvárról) robogott Arad felé, hogy Timisoarara (Temesvárra) folytassa útját. A nagyváradi-ut-i vám közelében szemben jött az autóval egy kőlovas szekér. Az autó sofőrje megadta a szükséges jeleket, amelyeket láthatólag figyelembe is vett Gligor Soñica kocsi, aki kocsiját balra irányította. A lovak azonban megbokrosodtak, mert közvetlenül az autó előtt hirtelen az országút közepén az autó elébe ugrottak. A karambol már nem lehetett megakadályozni. A kocsi rudja behatolt az autó elejébe, keresztül tört a védőüveg és az utasok kö-

zé furdott. Különös véletlen, hogy az izgalmas karambol nem követelt emberáldozatot. Az autót az összeütközés pillanatában sikerült megállítani és az utasok: négy ur és egy hölgy rémülten ugrottak ki a megrongált gépkocsiból. Az utasok mindegyike megsebesült. A sofőr arcán mély sebeket ejtettek az üvegszilánkok, a többi utasok részben a motortól, részben pedig az üvegdaraboktól szenvedtek könnyebb sérüléseket. A kocsi teljesen összetört és az egyik ló az összeütközés következtében elpusztult, a másiknak eltört a lába. A kocsinak az üdetségen kívül semmi baja sem történt. A helyszínen megjelent rendőrök az utasokat a rendőrségre kísérték, ahol megindult a vizsgálat, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— Kiderült. Hetek óta esős, csapkos napok jártak, az ég felhős sűrű patakokban ontották könnyűket. Szél jár a hideg kőháznegyek között és gémberedett tagu emberek árázva, fázósan siettek enyhé nyújtó fedelek alá. Mára kiderült. A szikrázó fényű napsugarak átvergődtek a kődörgő esőfelhőkön. Es most újra süt a nap. A városi embereknek is meglett a kíváncsúg, akik szídták a májusi esőt, a gazdák emberk imádságát. Nem volt igazuk. A májusi eső sohasem sok. De hogy békesség legyen: falura, városra egyaránt kiderült. Lehet, hogy mire e sorok nyomtatásban napvilágot látnak, újra siratós kedve támad a kék égnek. Arról se tehetünk.

— Véres harcok a bolgár határon. Szófiából jelentik: Belogradisztin közelében egy emigránsokból összeállított banda összeütközött a csendőrséggel. A harc alatt egy emigráns meghalt, számosan megsebesültek.

— Elfogtak egy gyilkos katonát. Megirtuk, hogy Hasszín Muftár, a pétervári várban szolgáló közkaptona agyonlőtt két főhadnagyot és egy volt orosz ezredes. A katona a háromszoros gyilkosság elkövetése után megszökött. A mitrovicai csendőrség tegnap nagy harc után amelynek folyamán Hasszín Muftár megsebesült, elfogta a gyilkos katonát, akit hordágyon szállítottak az újvidéki hadbörténységhez.

— Házasság Amerikában. Newyorkból jelentik: Súlyos hajókatasztrófa történt az Erie tavon, ahol nagy vihar érte az egyik amerikai gőzöst utól. A gőzös a személyzet minden erőfeszítése dacára nem tudott megmenekülni és elsüllyedt 17 könyi legénységével együtt.

— Házasság. Adler Mátyás és Peragi Sándor ma házasságot kötöttek.

— A timisoarai pincérsztrájk. Mai számunkban megirtuk, hogy Timisoarai sztrájkba léptek a kávéházi pincérek. A munkaügyi felügyelőség újra megkísérelte, hogy meggyezést hozzon létre a felek között, azonban sikertelenül. A pincérek ragaszkodnak a kollektív szerződésben biztosított fizetésemeléshez, amely miniegy 35 százalékos tesz ki, ezzel szemben a munkaadók 10 százalékot ajánlanak fel. Egyben a pincérek azt is követelik, hogy a konyhai és kávéházi segédszemélyzetet is vegyék be a kollektív szerződésbe. A Boncescu, Elit és Strand kávéházak tulajdonosai a mai nap folyamán kijelentették, hogy teljesítik a pincérek követelését és ma már munkába is álltak a pincérek a három kávéházban. A Lloyd Taverna, Lloyd és Palace kávéházak ma kérést nyújtottak be a timisoarai rendőrprefektúrához, amelyben kérték, hogy a prefektúra hasson oda, hogy a pincérek munkába álljanak, mivel kávéházuknak étterem jellege

is van. A prefektus elhatározta, hogy teljesíti a kérelmet és elrendeli, hogy ezekben a kávéházakban is szűnjék meg a pincérsztrájk.

— A magyar szanálási kölcsön. Budapestről jelentik: A magyar kormány most bocsátotta ki Smith, a Népszövetség ellenőrző főbiztosának távollétében, március hónapról kelt tizenegyedik jelentését. Ebből kitűnik, hogy a magyar állam bevételei 766.7 milliárd magyar koronát tesznek ki. Ujjáépítési kölcsön egyenleg március 31-én 116.1 millió, ami azt jelenti, hogy a márciusi költségvetésből semmit se vettek igénybe. A kormány Smith főbiztosától igénybe vett 30 milliárdot tenyész állatok vásárlására, 6.8 milliárdot csatornázási célokra 9.5 milliárdot állami kistisztviselői lakások építésére fordított. Ezek leszámítása után a kényszerkölcsön számla március végén 22.7 milliárd papirkorona egyenleggel záródott. A jelentés végén megjegyzés van, mely szerint az állam tekintélyes összegeket hevertett a Nemzeti Banknál, melyek gyűmölcsöztek.

— Nagy Farkas cég irodáját május hó 5-étől az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár épületének első emeletére (Bulevardul Regele Ferdinand 5.) helyezte át. Telefonszám továbbra is 268. marad. Adler Andor lakásának telefonszáma 82.

— Csökken Arad népessége. Arad város orvosi hivatala ma délelőtt állította össze az elmúlt hónap egészségügyi statisztikáját. Április hónapban 95 születést és 104 halálozást jelentettek be. Járványos betegségek csak elenyésző számban fordultak elő. A múlt hónapban két súlyos baleset is egy halállal végződő öngyilkosság történt Aradon. Az anyakönyvi hivatalban 23 házasságot kötöttek.

— A vadász tragédiája. Halálos baleset történt Grabác község közelében. Nagy János grabáci sofőr és Vancsák János gépész a község határába indultak vadászatra. Az uton Vancsák elejtette a vállán levő Flóbert-gegyvert és lehajolt a puskaért. Amikor fel akarta emelni, a feleje fordított fegyver véletlenül elcsúszt és a golyó a szerencsétlen Vancsák halántékába furdott. A gépész azonnal meghalt.

— Gyermekjátékszöhely az aradi parkban. Arad város gazdasági hivatala azzal az érdekes tervvel foglalkozik, hogy a Kulturpalota jobb oldalán levő Eminescu-parkot fővárosi mintára, gyermekjátékszöhelyé alakítsa át. A parkban költőhírt, kereszthintát, nyújtót és egyéb tornaszereket szerel fel a nagyobb gyerekek részére, a kisebbeknek pedig husz kocsit tiszta homokot vitet a parkban létesítendő tágas tere. A parkot úgy akarja a város átalakítani, hogy az kellemes nyaralóhelyül szolgáljon a gyermekeknek. A gazdasági hivatalnak ezzel a tervvel az is a célja, hogy a gyermekeket ne a másik parkba vigyék játszani, ahol a disznóvénnyeket és a virágokat teljesen tönkre teszik. A tervezetet a napokban nyújtják át a városi tanácsnak és annak elfogadása után azonnal hozzáfognak a park átalakításához.

— Gyermekkoszik legszöbb kivételben nagy választékban legolcsóbban Hegedüs-cégnél, Aradon.

Nézze meg a Sándor Hiriaplóda antiquar könyvkiadását, Arad.

— **Pedagógiai muzeum Timisoarán.** Érdekes terv merült fel a timisoarai pedagógiai körökben. Elhatározták, hogy Timisoarán pedagógiai muzeumot állítanak fel. Minden évben az összes iskolákban külön előadásokat tartanak és ezeknek a jövedelméből fedezik az építési költségeket. A terv illetékes helyeken helyeslésre talált.

— **Emléktábla Jókai házában.** Budapestről jelentik: A városi tanács emléktáblával jelöltette meg tegnap délelőtt a dohány-uccai sarokházat, amelyben Jókai Mór lakott és meghalt.

— **Fogvamarad az utlevélpanama fővádlottja.** Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i tábla elutasította Filipescunak, az utlevélpanama fővádlottjának szabaddalrahelyezés iránti kérelmét.

— **Sulyosították Rosenthal igazgató merénylőjének büntetését.** Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék ma tárgyalta Bacaloglu ügyvéd ismeretes pörét, amelyben Rosenthal, az Adeverul volt igazgatója elleni merényletről van szó. Az elsőfokú bíróság annak idején Bacaloglút, aki sulyosan inzultálta és megsebesítette Rosenthal, 50 lej pénzbírságra ítélte. Az ilfovi tábla megváltoztatta az ítéletet és Bacaloglút 1000 lej pénzbüntetéssel sújtotta.

— **Nyolchavi börtönre és százmilliárd koronára ítélték a bécsi kenyérgyár igazgatóját.** Bécsből jelentik: Általános feltűnést keltett az a szigorú ítélet, amelyet tegnap hozott a törvényszék Fried Arthur, az Anker kenyérgyár vezérigazgatója ügyében. Két hétig tartó főtárgyalás után büntetésnek mondták ki árdragításban. Az ítélet nyolchavi sulyos börtönt ró ki havonta egyszer kemény fekvőhellyel, továbbá tízmillió shilling (vagyis százmilliárd osztrák korona) pénzbüntetés, ami nemfizetés esetében hat havi fogságra változtatható. Elmarasztalták a vezérigazgatót még a költségek viselésében is. A vizsgálati fogságot beszámítják a büntetésbe, a pénzbírságért pedig szavatosságra kötelezik az Anker-kenyérgyárat.

— **Vizszüntet Aradon.** Az aradi vízművek igazgatósága közli, hogy e hó 6-án, szerdán a vízszolgáltatás este 10 órától reggel 6-ig a város egész területén szünetel.

— **Magyarország kormányzója a magyar falu népéhez.** Mezőtúrról jelentik: Horthy István nyugalmazott lovassági tábornokot a tiszavidéki egyházkerület ma gondnokául iktatta be. Balházár püspök üdvözölte elsősorban az új gondnokot, majd Tóth János az országos földbirtokrendező bíróság elnöke mondott üdvözlő beszédet. Az ünnepségen Horthy Miklós kormányzó, az ünnepelt öccse is megjelent. A kormányzó hosszú beszédében válaszolt a küldöttségek üdvözlésére és kijelentette, hogy a vezetést minden téren kipróbált, szeplőtlen egyének kezébe kell összpontosítani, nehogy azok az emberek, akiknek sikerült többször ellentéteket szítani a keresztények között, a falu népét is megromítsák. Ma, amikor a pénzünknek ismét komoly értéke van — fejezte be a kormányzó — nincsen he-

„Hazaárulók barátja“ az új francia miniszterelnök.

Zajos tüntetések a francia színházakban Caillaux ellen és Caillaux mellett. — Kedélyes folvénások politikai vitáival.

(Páris, május 5.) Mióta a Painlevé-Briand-Caillaux-kormány megalakult, a francia közéletben ismét divat lett a politika. Mindenki politizál Caillaux mellett vagy Caillaux ellen. Mivel még jobban báványozzák, mint annakelőtte, viszont nagyszámu ellenségei olyan széles fronton támadják, hogy nagyon is féltő, hogy ennek az államnak előbbutóbb az lesz a vége, hogy a kitűnő finanspolitikusnak ismét el kell tűnni a láthatárról.

Hogy milyen Caillaux-láz van Párisban, azt legjobban bizonyítják azok az útközletek, amelyek estéről-estére lezajlanak a színházakban. A leghevesebb kétségtele nélkül a Theatre de Antoinban lezajlott háború volt. Ez az útközlet is úgy kezdődött, mint a többi. Felvonásokozon képeket vetítettek a közönség szórakoztatására. Néhány reklámkép és vice után következtek az aktualitások. Az első kép: „Painlevé a bizalom megszavazása után meglegedetten távozik a kamarából“. Amint a kép megjelent a vásznon, egy hang az erkélyen elkiáltotta magát:

— Le vele! Hazaárulók barátja!

Erre többen gúnyosan füttyölni kezdtek. A páholyok és a földszint egy része tapsal felelt a tüntetésre, mire a jobboldaliak még jobban tüntettek. A parázs vitának csak az végett véget, hogy a kép hamar eltűnt, hogy helyet adjon egy borkereskedő reklámiá-

lye többé a mult könnyelműségének, ésszerűen kell gazdálkodni.

— **Megjelenik az Aradi Kurir.** Szombaton jelenik meg az Aradi Kurir első száma Lits Antal és Brück István szerkesztésében. Az új hetilap érdekes társadalmi riportjaival és szórakoztató cikkeivel bizonyára hamarosan maga részére hódítja a közönség szeretetét. Az új hetilap szerkesztősége és kiadóhivatala Aradon, a Str. Georghe Lázár (volt Simonyi-u.) 6. szám alatt nyert elhelyezést.

— **Nemzetközi Vasut és Hálókocsitársaság Aradon.** Folyó évi május hó 1-ével fenti társaság képviselőt nyitott Aradon. Bulevardul Regina Maria 18. (Központi Takarékek helyiségében.) A t. utazóközönség itt beszerezheti vasutjegyeit az összes CFR.—Csanád és külföld átlomásaira, valamint kombinált jegyeit és hálókocsi jegyeit. Biztosíthatja az összes európai fővárosokban lévő szállodákban szobáit, valamint személypodgyászát is. A Nemzetközi Vasutársaság rendez kombinált utazásokat és kirándulásokat engedmény mellett. Képviseli továbbá Aradon a „Maritim“ tengerhajózási vállalatot.

Drámát sok ember írt,
de poloskát LOVAS egyedül írt,
Arad, Str. Oituz (Illés-ucca) 111.

nak. De a székcsend nem sokáig tartott. Néhány üzleti hirdetés után megjelent az új kép: „Caillaux, az új pénzügyminiszter hivatalában“.

Fülsiketítő orfítás tört ki erre. — Hazaárulók! Hazaárulók! — kiáltották minden oldalról.

— Hindenburg barátja!
— Le vele!

A nagy zajba kereplők és fityülők lármája vegyült. A radikális tábor se hagyta magát és sok helyről éles taps válaszolt a tüntetésre. A gépész úgy látszik, hogy kedvét találta a vitaközönségben, mert jó pár percig nem cserélte a képet, hogy mindenki kedve szerint leszegezhesse magát politikai hitvallása mellett. Közben az erkély jobboldala, amely úgy látszik csupa baloldali elemekből rekrutálódott, ellentünetésbe ment át és zajosan éltette Caillauxt. Mikor a kép már eltűnt, a két csoport még mindig szembenállott egymással, de most már nem a pénzügyminiszterrel foglalkoztak, hanem egymást illető válogatott górnbaságokkal.

— Hamis pénzt gyártanak Herriot-ék és Caillaux ur!

— Maguk Hindenburgot akarják elnöknek! — vágott vissza a másik csoport egyik tagja szellemesen.

— Hazaárulók!
— Királpárti porácák!

Ilyen kedélyesen folyt le a dís kúrus, amelynek csak az előadás megkezdése vetett véget.

SPORT.

O AAC old-boys közgyűlés és vacsora május 9-én, szombaton este 9 órakor az aradi Fehér Kereszt kistermében. A tagtársak megjelenését ezuton kéri a vezetőség.

O A Zidenice nagy veresége Timisoarán. Ma délután játszott a bécsi Zidenice futballcsapat második mérkőzését Timisoarán. Ezúttal a Kinizsi volt az ellenfele, amelyet a mult évben egy bécsi körmérkőzésen 10:2 arányban vert meg. A Kinizsi szép revansot vett, amennyiben a bécsi csapatot a mai mérkőzésen állandó fölény mellett 8:0-ra verte. Az

első féldő eredménye 3:0 volt, a másodikban öt goalt rúgtak be az ellenfél kapujába. A Kinizsi játékosai közül Tänzer, Steiner, Zemler, Vogel és Frech I. mutattak szép formát. Ritter kapus bravurosan védett.

Jenő, te csalás!...

Uccal állsz szerelmétéssel, botrányal és verekedéssel, amelynek csak a szakadó zápor vetett véget.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap éjjel Aradon az esti órákban az egyébként néptelen Boros Benitérén olyan jelenet játszódott le, amely egyrészt nem mindennap esik meg ezen a téren, másrészt viszont hónapokig, sőt hetekig élénk tápanyagot ad ugyancsak ezen tér és kapcsolt részei mindjobban fogyó pletyka anyagának. Egy fiatal aradi borkereskedő, ki a szemtanuk állítása szerint a szent keresztységben a Jenő nevet nyerte, karomfogvasótált egy székehajzatu leányzóval, akit viszont Katónak neveznek azok a vendég urak, akiknek a körmeit manikürözni szokta. Fölöttük az égen szürke viharfelhők ágaskodtak s a fültanuk szerint, Jenő, a börös ilyen szavakat intézett a maniküröshöz:

— Biztosan tudom, hogy megcsalsz! Valld be, ne tagadd!

Kató erre Reinitzet is felülmúló hevesseggel védekezett és imígyen replikázott:

— Nem igaz, hű vágyók hozzád, bár még mindig nem vetted meg azt a gyűrűt! Tudod már melyiket.

A további enyelgést vihar szakította félbe, amely kétféle alakban jelentkezett. Részben kövér esőcseppek hulltak, részben pedig Jenő felesége toppant elő egy mellékucaból.

— Most már érttek mindent — így Jenőné, majd folytatva: — Tehát ezért hanyagolsz el engem. Emiatt a (itt egy olyan kifejezés következik, amit a cenzor ugyis kitörölne.)

Kató még magához sem térhetett meglepetéséből és már a hites feleség nyolc napon belül gyöngyöl könnyű testi sértést követett el ellene. Majd szilaj tüzrel megforgatva feje fölött esernyőjét, pontosan három másodperces időközökben sűrű csapásokat mért ellenfele, a manikürös fejére és arcára. Későn hazagyekvő fültanuk szerint Kató az inzultus közben ilyen elvi kijelentéseket tett:

— Jenőkém, hát hagysz?!

A „Jenőkém“ erre feleségéhez fordulva így nyilatkozott:

— Hiába csinálsz botrányt, úgysem kellesz nekem!

A még nagyobb botránynak a zuhogó eső vetett véget, amely sűrű csöppjével széjjelverte a hadakozó feleket. Jenő, a börös már napok óta nem megy haza! Kató viszont nem jár be az üzletbe, a Boros Beni-tér lakói pedig össze-sugnak és azon tanakodnak, vajjon, mi történt volna még, ha hirtelen nem jön a zápor...

Molykár elleni
megóvásra a leg-
nagyobb garancia

S. EISENSTÄDTER

szücs és szörmeáruházak
nak megóvó intézete, Arad
Str. Alexandri (Salac u.) 1

Fellázadt egy község a papja ellen

A falu népe megostromolta egy Jugoszláviai község román papját.

(Saját tudósítónktól). A Jugoszlávial Kovin községben áldatlan a viszony a görög keleti román hívek és Saberca Várgil lelkész, 14 év óta ideiglenes adminisztrátor között. A hívek egyik küldöttséget a másik után menesztik Karánsebestre a megyéspüspök hű, hogy megszabaduljanak papjuktól, de az egyházi főhatóság nem hajlandó kérésüket teljesíteni. Mikor végre a lakosság már komolyan lázongani kezdett, akkor a deliblati főesperes, túllépve hatáskörét, felmentette Sabercát és helyébe Zsurka Valér segédlelkészt küldötte Kovimba. Az elmozdított adminisztrátor panaszára azonban a belügyminiszter kiutasította Zsurkát, aki különben is Romániába optált és csendőrkormányhatalommal visszahelyezte Sabercát. Az áldatlan hívnék vasárnap

kévék híján véres kimeneteli folytatása volt. Saberca vasárnap délután előtt misére készült.

amikor a lelzgatott tömeg berontott a templomba, a miseruhában levő lelkészt kivergette onnan és bezárta a templomot, majd fenyegetőve körülvette Sabercát. A nép néhány amerikai kivásztára meg akarta lincselni a lelkészt, de a csendőrség még idejében közbelépett. Saberca lakását állandó csendőrkörön védi.

A nagynehezen lecsillapított tömeg kérésére a járásfőszolgabíró megígérte, hogy a kormányhoz fordul közbelépésért. Kérni fogja, hogy a vallásügyl miniszter járjon el a karánsebesi püspöknél az adminisztrátor elhelyezése érdekében.

Közgazdaság.

Zürichben 2.40, Párisban 8.75 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Május 5.) Francia frank 12, svájci frank 42, dollár 216.75, angol font 1060, szokol 6.35, lira 9, dinár 3.40, márka 52, osztrák schilling 31, magyar korona 315. **Kifizetések:** Páris 11.45, Zürich 42.20, Newyork 217, London 1058, Prága 6.47, Milánó 8.98, Belgrád 3.53, Berlin 52.10, Bécs 30.70, Budapest 323.

ZÜRICHI TÖZSDENYITÁS. (Május 5.) Berlin 123.31, Amsterdam 207.85, Newyork 517.37.50, London 2508, Páris 27.07.50, Milánó 21.27.50, Prága 15.32.50, Budapest 0.0072.68, Belgrád 8.35, Bucaresti 2.40, Varsó 0.00099.45, Bécs 0.0072.80.

ZÜRICHI TÖZSDEZÁRLAT. (Május 5.) Berlin 123.25, Amsterdam 207.85, Newyork 517.25, London 2509.50, Páris 27.07, Milánó 21.22.50, Prága 15.32.50, Budapest 0.0072.62.50, Belgrád 8.35, Bucaresti 2.40, Varsó 0.00099.45, Bécs 0.0072.80.

A ZÜRICHI UTÓTÖZSDÉN a lejt 2.40-el jegyezték.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Május 5.) **Kifizetések:** Páris 11.40, London 1052, Newyork 216, Milánó 8.95, Zürich 42, Bécs 30.25, Prága 6.43. — **Valuták:** Napoleon 815, aranymárka 52, leva 1.52, török lira 1.15, angol font 1060, francia frank 11.50, svájci frank 42, lira 42, drachma

3.80, dinár 3.50, dollár 215, lengyel márka 42, osztrák korona 32, magyar kor. 32, szokol 6.50.

BUDAPESTI ÉRTEKTÖZSDEZÁRLAT. (Május 5.) Magyar Hitel 388, Osztrák Hitel 138, Salgó 518, Rima 120, Ganz-Danubius 2.375, Köszén 3.275, Szlavonia 60, Kereskedelmi Bank 967, Schlick 40, Cukor 2.090, Csáky 7 és fél, Oia 470, Hazai Takarékok 2.470. — (A számok ezresekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA. (Május 5.) Prága 2103—2115, szokol 2083—2103, Belgrád 1140—1148, dinár 1120—1142, Newyork 71.000—71.430, dollár 70.800—71.430, Páris frank 3736—3760, Bucaresti lej 329—331, Milánó lira 2894—2932, Bécs osztrák korona 99.35—100.45.

— **A fuvarkedvezmények igazolása.** Bucuresti jelentés szerint, a vasutak vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amelyben közli azokkal a vállalatokkal, amelyek 45 százalékos fuvardíj-kezdvényt kaptak, hogy a fuvarlevélre vezessék rá a kötelező záradékot. Ha ez nem történik meg, az illető cég a teljes fuvardíjat fizeti és utólagos reklamációnak nincsen helye.

— **Aradi céghivatali hírek.** Karel János aradi kereskedő kérte a cégbióságot, hogy Kawul cím alatt jegyezze be Eminescu (Deák Ferenc) ucca 33. szám alatt megnyitott vaskezeskedését. — **Bárony Kornél és Jakab Jenő** bejelentették, hogy Marospart 24—29. alatt közkereseti társaságot alapítottak fény- és in-

anyagok feldolgozására. — **Schenk Rudolf** aradi kereskedő bejelentette, hogy belépett a Barta K. és Gründics Henrik export-import és áruügynökségi cégébe.

— **Ellentézt kényszerjegyzés.** Ma tárgyalta az aradi törvényszék Klein József aradi kereskedő kényszerjegyzési kérelmét. Klein 25 százalékot ajánlott fel, amelyet a hiteltelők többsége elfogadott.

— **Emelkedett az indexszám.** Bucurestiből jelentik: Az Argus szerint az 1916. évi árakhoz képest az index szám 44.98. Ujabb drágasági hullám érezhető, amelynek oka a vasúti tarifa felemelésében, a lakbérleti törvény alkalmazásában és az ujonnan megállapított vámtarifákban leli magyarázatát.

— **Jó termés — jó valuta.** Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszterium hivatalosan jelenti, hogy az utóbbi napok esőzései következtében a terméskilátások jelentékenyen megjavultak. Hírek szerint a miniszterium közleménye a román valuta jelentékeny emelkedését fogja előidézni.

Feloldottak egy aradmegyei grófi birtokot.

A bucaresti semmitőszék elutasította két külföldi bank zárlati kérelmét.

(Saját tudósítónktól.) A bucaresti Curte de Casatie egy évvel ezelőtt a háború előtt történt, hogy gróf Schönborn déznai nagybirtokos a hágti Donauhipotheken Gesellschaft és Rotterdamische Bankvereinigung holland pénzüzetektől déznai birtokára és erdejére 500.000 aranykorona kölcsönt vett fel. A birtok néhány év múlva többször is gazdát cserélt, legutóbb a Forestia társaság vette meg. A hollandi bankok a véiel után értesültek csak arról, hogy a birtok már nem báró Schönborné és erre a birtokra a zár elrendelését kérték, még pedig valortzált értékben, 17 millió lej erejéig.

A törvényszék helyt adott a kérelemnek és elrendelte a Forestia birtokára a bírói zárlatot, amelyet a társaság a timisoarai táblához felebbezeit meg. A tábla megsemmisítette a törvényszék határozatát, főleg arra támaszkodva, hogy a hollandi pénzüzetek nem fizették le a 17 millió lej után járó illetéket. Az ügy a hollandi bankok felebbezése folytán a bucaresti Curte de Casatie-hoz került, amely végleges döntést hozott az egykori Schönborn grófi birtok sorsa felett. Helybenbagyta a timisoarai tábla ítéletét és végleg elutasította a zárlat elrendelése iránti kérelmet.

MOTI

xx „A nép barátja” történelmi filmbemutató ma, szerdán az aradi Apollóban. Ma, szerdán mutatta be az aradi Apolló mozgószínház „A nép barátja” című történelmi filmet, amely péntekig marad műsoron. **Harry Liedtke, Janssen Vilmos,**

Henry Porten és Olga Linburg játsza a főszerepet.

xx „Hallgatás völgye” nagy sikere az aradi Urániában. Nagy sikerrel mutatta be az aradi Uránia a Hallgatás völgye c. gyönyörű Paramount-filmet és ebben a szép, világos, híru Alma Rubens játsza a főszerepet. A szép Paramount-film még csütörtökig marad az aradi Uránia mozgószínház műsorán. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jóni Salamból Jóni
xx Az Apolló következő műsora: Gyöngyök a poeványban.

Cenzurat: Prefectura Judetului
Felelős szerkesztő: **RÉTHY JÓZSEF.**

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Iroda áthelyezés!

Értesitem a tisztelt üzletfelelnet jóakaróimat, hogy 7 év óta fennálló ingatlanforgalmi irodámat a Str. Románului (volt Zrinyi-uccából) L. N. 7-től áthelyezem a Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca) 12. sz. ház volt Oravecz-féle aranyműves uccai helyiségébe, mely alkalommal az irányomban eddig tanúsított bizalmukért köszönetet mondok, egyben kérem, hogy azzal az új helyiségekben is megtisztelni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel:
H. A. SZ. ALBERT
Ingatlanforgalmi irodája Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12. sz. 16549

ÉRTESÍTÉS.

T. üzletfelelnet a nagyérdemű közönség tudomására hozzuk, hogy detail üzletünket be- szüntettük.

Május 1-étől

Irodánkat és gyárunkat **ARAD, STR. COSBUC (WESSELENYI- UCCA) 21. SZ. ALÁ** helyeztük át, ahol t. üzletfelelneknek rendelkezésére állunk. **2508**
Nvály Testvérek.

ÉRTESÍTÉS.

A „VICTORIA” bútorgyár értesíti t. üzletfeleit, hogy a **Sf. Ioan Calvin (Kálmán János-ucca) asztalos műhelyét és irodáját Arad, Str. Dorobantilor 14. szám alatti saját gyár épületébe helyezte át.**

ÉRTESÍTÉS.

Rabinstein Mór szállítási vállalatát a **Minorita-palotából az 3528. Orntay-palotába, Arad, Str. Eminescu 10. szám alá helyezte át.**

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak kik lelethetetlen léte- ga 16 hitvesemnek és édesanyának temetésén résztvettek, koporsójára koszorút, csokrot helyeztek, részvétők kifejezésével mély bánatunkat ez- uton is enyhíteni igyekeztek, fejezzük ki hálás köszönetünket.

Mészáros Gáspár és gyermekei.
333

GYOMORÉGÉS, ROSSZ SZÁJIZ

de leverés, és hányadás is igen sokszor a rossz emésztés következményei és gyorsan elmúlnak, ha időközönként 1/2-1 pastilla

KOPROL JÓZSÉ HASHAJTÓ CSOKOLÁDET

vezünk be.

Ugyeljünk a KOPROL névre, mert mint minden jó cíkjat, a Koproli is utánozzák és hamisítják. Minden dobozon és minden pastillán rajta kell lennie a koprol névnek, amely törvényesen védve van.

337

Bőrkereskedésünket a Dongl-házba, (Bul. Regele Ferdinand 15. Steiner Testvérek bőrkereskedők, Arad helyezettük át. További szives pártfogást kérünk:

Bráza szappanok a legjobbak! Csak azokat használjuk!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetők díját azonnal meg kell fizetni. — Minden hirdetés ára havi 2 lej 50 cent, rendszeres 3 lej. — Versenyhirdetők 5 lej, illetve 6 lej. — A versenytárgy részleteit a hirdetés mellé kell juttatni. — Hirdetéseket a. a. 5 óráig veszem fel. — Az apróhirdetéseket mindig kell megfizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hirdetés 25 lej, rendszeres 30 lej. A kiadóknak ajánljuk, hogy az apróhirdetéseket azonnal megfizessék, mert csak így lehet az apróhirdetéseket azonnal megjelentetni. — Minden apróhirdetésnek meg kell adni a címet, a címet és a címet, a címet és a címet.

Levelezés.

VOLT tanítvány levélét megkaptam. 2544

Alkalmazás.

KÖNYVEK rendbehozását és árkönyvelést vállal részvénytársasági könyvelő. Munkakeresést „Mérlegképes” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 2512

SMYRNA gobelin és kelin kézimunkákat elsőrendű munkásoknak kiadók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2530

ÜGYES kifizető fiu felvétetik Gross és Klepner szabók. Arad. Bulov. Regina Maria 9. 10225

ÜGYES nő festéshez, csomagoláshoz felvétetik. Engel, Arad, Str. Consistorului 11. 10225

ANGOL-FRANCIA szabás, varrásban önállóan dolgozó segéd és tanuló lányok „Mária” szalonban Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31. felvétetnek. 2543

PERFEKT szakácsné uriházakhoz ajánlkozik esetleg vidékre. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2542

MAGANOS nő házmesternek ajánlkozik. Főzést is vállalja. Cím Győrffy „Mures”-irodájában Arad. 15165

Lakás.

DISZKRÉT BEJÁRATU esinosen butorozott szobát keresek azonnalra. Ajánlatokat „Uriember” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 1000

ORVOSI rendelőknek megfelelő lakást keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2499

HÁROMSZOBÁS lakások és butorozott szobák konyahasználattal és anélkül kiadók. Boross-ügynökség, Arad, Strada Consistorului (Batthyány-u.) 9. 2548

Vétel és eladás.

Dr. MLADEJOWSKY egyetemi tanár Sclerol syrupja a véredény elmeszesedés legújabb gyógyszere Földes gyógyszerár Arad. 2433

SZAZÖTVEN ÉVES GYÜMÖLCSÖSTAL, LAPOSY HEGYDŐS GÉZATÓL aquarel és festmény, különböző festmények, perzsés és gyári szőnyegek, futó szőnyeg, arany pudertartó, ezüst zotikül, ezüst evőeszközök, ezüst gyertyatartók, éjjeli-szekrény villanylámpák, szalónok, csillárok, dísz tárgyak, kézimunkák, gobelinok, íróasztalok, könyvszekrények, fotelok, interziás ágy és tükör, faragott szalonn tükör, antik székek, matracok, ágylámpák, plüss asztalterítők stb., igen jutányosan E L A D O K. Arad, Strada Consistorului 12. Batthyány-u.) I. em. obb. 1000

IRÓSZEREK, papírlapok, üzleti könyvek előnyösen beszerezhetők Sándor hírlapirodában Aradon. 7535

HASZNÁLT könyveket olcsón keresve Sándor hírlapiroda Arad. 30197

VESZEK legmagasabb áron azonnalra komplett berendezéseket vagy egyes darabokat. Dittrich Albert asztalos, Arad Str. Mărăsești és Str. Consistorului (Kossuth és Batthyány-u.) sarok, cukrászda mellett. 2525

MABOSTOPOLY háló, zöld plusz szalon és fehér konyhaberendezés olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2494

MINDENNEMÜ ezüst tárgyakat, szőnyegeket, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butordarabokat, dísz tárgyakat, mindentféle férfi ruhát stb. bizományba veszek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Bizományba keresek sürgősen sezlont, sezlontartókat, jég szekrényt. Kezelési költség nincs. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

ELADÓ 5 drb. dáxli pocokfogó kutyával együtt. Kovács Lajos vendéglős, Arad, Piata Stefan cel mare. 2547

RUHASZEKRENYEK eladók. Arad, Str. Ghiza Birta 44. (Kórház-u.) kapu alatt jobb. 2539

„Waffenrad kerékpárok”
„Phantom segédmotorok”
„Reithoffer Pneumatik”
HAMMER VILMOS-nál,
ARAD, Piata Avram Iancu No. 5-6.
Szakszerű javító műhely, 1012

Ingatlan.

BELVÁROSI ház eladó, 3 szoba, fürdőszoba elfoglalható. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2540

Üzletek.

KIADÓ üzlethelyiség 1 szobás konyhás lakással Arad, Str. Gen. Coanda (Borona ucca) 83. 2513

ÜZLETHELYISÉGEK Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) átjáró házában május 1-re. Részletek Hámory irodában, Strada Eminescu 5. 2251

Különféle.

KÁNTOR MIHÁLY névre szóló személyazonossági igazolvány elveszett. Kérik a megtaláló az aradi rendőrségnél leadni. 2541

Vennék

1 drb. 2 szárnyas üveg ajtó,
1 drb. téli ajtó,
egyforma nagyságú és 2 drb. üveg-fal 192x224 cm. 2508

Cím: Szabloczky kefézlet, Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér).

Belvárosi bérpalotában
tágas üzlethelyiség
betonozott pincével
azonnalra kiadó.

Cím: Rudolf Mosse (Sándor hírlapirodában) Arad.

Nagy gyakorlattal bíró
könyvelő és levelező

— perfekt magyar nyelvet — mielőbbi belépésre ajánlkozik.
Címek: „Hástrangu” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 2000

Butor-üzlet

megszüntetés miatt butorok jutányos áron, részletekért is beszerezhetők:

Garai Károlynál,

Arad, Str. Georgea Lazar 5.
(-) Uránia mozi mellett. (-) 2537

Belvárosi

üzletes sarok magánház 3 szoba, előszoba, ázlettel, 320.000 lejért eladó. Ezés ház azonnal átvehető.
Megbízott: „Urani” iroda, Arad, főpostával szemben. 16088

Rudolf Mosse 7015

Tégla

nagy méretű, kitűnő minőségű

cserép

duplatéles 253. sz. legjobb minőségben, legjutányosabb áron kapható

Pollák Sándor

gőztéglyagyárban, Aradon.

Motorfűrészgép

4 lóerős, Kornick gyártmányu teljesen jókarban eladó. Üzemben megtekinthető
MELAMON tüziatelenpén. Arad, Strada Mărăsești (Kossuth-ucca) és Str. Greceanu (Perényi-u) sarkán. 1014

Építetők figyelmében!
TRITTEALER FERENCZ & Comp.
Építészeti Irodája Arad, Str. Cosbuc No. 15. (Wesselényi-u.)
TELEFON: 622. TELEFON: 622.
FOGLALKOZIK: az építészeti szakmába vágó bármely magas és mély építés és vasbeton tervezéssel. Készít mindennemű új építést átalakítást a leggyorsabb és legmodernebb kivitelben saját gyártmányu tégla és cserép anyagokkal a legolcsóbb és legelőnyösebb feltételek mellett, Beton vasbeton valamint speciális munkákat u. m. kazán befalazás gépalapozás és gyárkémény építést.
AJANLJA: I. randú gyártmányu kézi és géptéglát valamint cserépet. 2455

Uj és használt **ROMEO** Tractorok hármas ekével, 80 HP. W. D., 55—60 HP. W. D. és 55—60 HP. Stock motorekék.
6 HP. **HOFHERR** magánjáró locomobil,
8 HP. **MÁV.** locomobil,
8 HP. **CLAYTON-SCHUTTLEWORTH** gyárilag javított fiatal cséplőszekrény,
keveset használt **FORDSON** Tractor szíjtárcsával és ekével,
mindenféle gyártmányu gőzekéhez szükséges **sodronykötelek és alkatrészek**
előnyös áron és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók: 422
Sürgőncím: **AGRICULTURA**
Agricult. Ipari és kereskedelmi rt.-nál
Telefon 18—60. **TIMISOARA,**
IV. Pop de Băsești (Eötvös-ucca) 26.

Iz, szin és táperő az „UHU”-pótkávé előnyei.

Nyomatott az Aradi Közlöny Intézősége. Kiadó: Arad, nyomtatás: Arad.